

Nieuwsbrief

Nummer 2 – september 2004

Inhoud

Hulpmeststoffen	1
<i>Plantaardige alternatieven</i>	<i>1</i>
<i>Mineralisatiesnelheid hulpmeststoffen</i>	<i>1</i>
<i>Resultaten</i>	<i>1</i>
<i>Conclusies</i>	<i>2</i>
Kostprijsberekeningen	2
Excursies	3
Verenigingsnieuws	3
Uit het veld	3
Activiteiten	4

Hulpmeststoffen

Overgenomen uit Biokas Nieuwsbrief nr. 8

Biokas is een project dat werkt aan de ontwikkeling van de biologische glastuinbouw. Binnen het project is onderzoek gedaan naar de werking van hulpmeststoffen. Omdat er ook in de vollegrond sierteelt gebruik wordt gemaakt van hulpmeststoffen volgen hieronder de resultaten van het onderzoek.

Plantaardige hulpmeststof

Plantaardige alternatieven

Inmiddels zijn er een aantal interessante plantaardige meststoffen op de markt, op basis van plantaardige restproducten van industriële verwerking, zoals moutkiemen van gerst, bietenvinasse, ricinusschroot en sojaschroot van niet-gemodificeerde soja. Naast vier bestaande

plantaardige handelsmeststoffen zijn door het LBI twee alternatieven getest met een biologische oorsprong: luzerneschroot en grasklaverbrokken. De kwaliteit van de organische stof is beoordeeld met behulp van de afbraaksnelheid van de organische stof, de C/N verhouding en het stikstofgehalte van de meststoffen.

Mineralisatiesnelheid hulpmeststoffen

De mineralisatiesnelheid van hulpmeststoffen kan op verschillende manieren worden beoordeeld. Aan de hand van de respiratiesnelheid (de snelheid waarmee bodemorganismen de koolstof afbreken in organische meststoffen) en de C/N-verhouding is de stikstofvrijmaking onder praktijkomstandigheden berekend met het model NDICEA. De simulatie is voor alle meststoffen gebaseerd op een gift van 100kg N per ha, bij een temperatuur van 20 °C. Per meststof is bepaald hoe snel onder deze omstandigheden de stikstof vrijkomt. Bijna alle hulpmeststoffen zijn vrij laag in het gehalte aan N-mineraal dat direct beschikbaar is bij toediening.

Resultaten

Drie van de geteste hulpmeststoffen zijn gebaseerd op verschillende vormen van slachtafval (DCM Ecomix II, Monterra Nitrogen Plus en Bloedmeel.) Deze drie blijken vrijwel gelijk te zijn in het beschikbaar komen van stikstof. Na 4 weken is er 30 kg stikstof vrijgekomen (van de 100 kg), na 26 weken 77 kg. Één van de volledig plantaardige hulpmeststoffen (Naturel N8) wordt net zo snel afgebroken als de dierlijke restproducten. Ook Monterra Malt en Orgasol worden snel afgebroken. De twee partijen luzerneschroot bleken sterk te verschillen in C/N verhouding en stikstofgehalte (25 en 41 kg N/ton). Bij toediening van 100 kg N komt er in 4 weken 9-16 kg N vrij, en na een half jaar 39-55 kg N. Dit geldt overigens bij een temperatuur van 20 graden en ideale vochtomstandigheden. Bij lagere temperaturen (buitenteelten) en droogte zal de stikstof langzamer beschikbaar komen! Luzerneschroot mineraliseert ongeveer even snel als een scharrelkippenkorrel. Grasklaverbrok mineraliseert langzamer. Voor grasklaverbrok is een grote variatie tussen partijen te verwachten, afhankelijk van het klaveraandeel in de brok.

Meststof	Samenstelling	Leverancier	N	P2O5 K2O		N- beschikbaar bij 100 kg N-gift		Prijs per kg meststof		Prijs per kg N-totaal
				kg/ton mest	Blgg analyse	week 4	week 26	indicatie (*)		
DCM Ecomix II	verenmeel, hoornmeel, hoefmeel, beendermeel, bloedmeel, meel van oliekoeken, vinasse-extract	DCM	71	58	116	33	78	€ 0,86	€ 12,09	
Monterra Nitrogen Plus	verenmeel, melasse	Memon	126	6	7	31	78	€ 0,43	€ 3,41	
Bloedmeel	bloedmeel sojaschroot en	Ecostyle	113	19	7	30	77	€ 0,80	€ 7,08	
Naturel N8	cacaoschroot	Ecostyle	72	17	27	30	77	€ 0,60	€ 8,35	
Monterra Malt	moutkiemen, vinasse sojaschroot,	Memon	55	12	47	25	68	€ 0,35	€ 6,42	
Orgasol	katoenzaadmeel, melasse	Orgamé	67	18	13	22	66	€ 0,60	€ 8,97	
Monterra Scharrelkippenkorrel	scharrelkippenmest	Memon	42	36	28	17	54	€ 0,15	€ 3,55	
Luzerneschroot Hartog (**)	luzerneschroot (Eko of Demeter)	Hartog	33	8	29	14	52	€ 0,40	€ 12,18	
Ricinusschroot	wonderboomschroot (Ricinus communis)	Memon	50	19	13	12	45	€ 0,34	€ 6,77	
Grasklaverbrok	grasklaver, biologische teelt		26	8	27	10	38	niet in de handel		
Koemest granulaat	gedroogde koemest	DCM	25	49	33	7	27	€ 0,46	€ 18,52	

(*) prijzen kunnen variëren afhankelijk van afname hoeveelheid

(**) gemiddelde van twee partijen

Conclusies

- Verenmeel biedt qua mineralisatiesnelheid en prijs het gunstigste perspectief, maar staat ter discussie vanwege de herkomst uit de intensieve houderij. Uit de labtesten blijkt dat er een aantal plantaardige alternatieven voorhanden zijn, die qua mineralisatiesnelheid en prijs per kg N kunnen concurreren met producten op basis van slachtafval;
- Luzerneschroot kan biologisch verkregen worden, en heeft een mineralisatiesnelheid vergelijkbaar met een scharrelkippenkorrel. Het is belangrijk om op het maaimoment te letten, om te zorgen voor een hoger stikstofgehalte en lagere C/N verhouding;
- Producten op basis van sojaschroot bevatten veel N en mineraliseren net zo snel als bloedmeel- en aanverwante producten. Voorwaarde voor gebruik in de biologische teelt is dat er een GMO-vrij verklaring aan de hulpmeststof is gekoppeld;
- Monterra Malt op basis van moutkiemen van gerst en vinasse, is van de plantaardige meststoffen op dit moment het gunstigst qua

prijs per kg N, en bevat voor de intensieve teelten een gunstige verhouding tussen N en K;

- Ricinusschroot mineraliseert gemiddeld nog iets langzamer dan luzerneschroot;
- De geteste grasklaver mineraliseerde niet erg snel. Een test met meerdere partijen is noodzakelijk omdat afhankelijk van het klavergehalte de C/N verhouding en stikstofinhoud sterk zal variëren.

Telers die geen Biokas Nieuwsbrief ontvangen kunnen zich aanmelden bij Leen Janmaat 06-10925026 of kijken op de website www.biokas.nl.

Kostprijsberekeningen

In het project stimulering biologische sierteelt wordt dit jaar gewerkt aan kostprijsberekeningen voor een aantal buitenteelten. Op basis van praktijkgegevens stelt Hanneke van Zullichem van PPO kostprijs-overzichten op. Hierdoor ontstaat meer inzicht in kosten die noodzakelijke zijn om een biologische bloem aan te leveren.

Excursies

Op 23 juni ,bij een windkracht 8 tot 9, toog een aantal leden van Biosfeer naar de Noordoostpolder om zich te verdiepen in onkruidbestrijding. Dick van de Schans van het PAV in Lelystad gaf aan de hand van een video een inzicht hoe in proeven in Nagele de onkruidbestrijding in volvelds geteelde gewassen ter hand genomen werd. Ook van de aanpak bij groenten(kool) gewassen konden de siertelers het nodige opsteken. Gelijk was het een eerste kennismaking met Henk van Berg (WLTO voorlichter vaste planten en bloemen) .Hij was mede uitgenodigd om de vertaalslag van de onkruidbestrijding in de grove tuinbouw naar de sierteelt (vollegronds) te maken.

Na een zoektocht naar de Groene Velden zijn we door onze collega's Ada en Anton Roberts vorstelijk onthaald. Natuurlijk eerst de tuin in, waar we onder leiding van Ada haar hele serie commerciële gewassen bespraken. Vervolgens werd ons een keuze geboden uit een paar heerlijke zelfbereide soepen met lekkere broodjes. Daarna moesten we nog even serieus vergaderen. Hierover rapporteren we in de volgende Biosfeer bijeenkomst.

Op woensdag 21 juli , een uitgesproken mooie dag, ging Biosfeer richting Noord-Holland. Eerst bij onze collega Jan Knook , in de Beemster, op bezoek . Jan liet ons zijn biologische teelten zien. Voor een deel van zijn bedrijf is hij nog in omschakeling. Na een paar stevige broodjes vertrokken we naar Akersloot. Via een klein pontje kwamen we bij het bedrijf De Driehoek van Sjors Veldt terecht. Sjors nam ons mee naar de diverse locaties, waar hij de grotere arealen aan zomerbloemen had staan. De mooie avond liep behoorlijk uit ; er was ook zoveel te zien en daarna nog te bespreken. Sommige telers vergaten, dat ze nog 200 km in de auto moesten zitten voor ze thuis waren.

Verenigingsnieuws

Naast de projectcoördinator zijn ook een paar telers geïnterviewd door ons mede Biosfeerlid van Pan-American: Jennifer Broersma-Neujahr. Naast haar werk in het zaadbedrijfsleven schrijft zij, op freelance basis, voor het internationaal tijdschrift 'FloraCulture International'. Dit blad wordt over de hele wereld verspreid onder zo'n 10.000 professionals in de tuinbouwbranche. Het artikel over Biosfeer komt in de november uitgave van het blad.

Onze populariteit werd nog eens extra onderstreept in een door Bioflora (Stimulator afzet biologische sierteeltproducten) georganiseerd interview met het NRC.

Een grote prent met prachtige biologische zonnebloemen sierde de financiële pagina. Met dikke letters onder de zonnebloemen stond de uitspraak van onze voorzitter : **'Op mijn bloemen komt geen gif'** Het artikel gaf in het kort een idee van het bedrijf van Frans Termorshuizen en de activiteiten, die Bioflora ontplooidde om grote bedrijven (Shell, Intratuin) te interesseren biologische sierteeltproducten te kopen.

Bioflora organiseerde zelf een 'Motivatief' bijeenkomst in Zoetermeer. Doel was om een groter deel van het bedrijfsleven een tweede intentieverklaring te laten ondertekenen, zodat meerdere bedrijven zich verplichten om biologische bloemen ('boeketten') af te nemen. Het was een goed bezochte bijeenkomst, waar vertegenwoordigers van tuinbouw, veiling , biologische organisaties, bedrijfsleven en stichting Natuur en Milieu aanwezig waren. In het najaar zal deze verklaring worden neergelegd bij het bedrijfsleven.

In begin november zal er weer de jaarlijkse algemene vergadering van Biosfeer zijn. Aan een locatie denken we 'zo centraal mogelijk.' Ideeën zijn welkom.

Binnenkort komt de nieuw te vormen werkgroep van de grootschalige zomerbloementeel bij elkaar; dit om de stand van zaken in de teelt en afzet met elkaar te bespreken.

Uit het veld

Van de onderzoeker 'Francis Kwong' van PanAmerican Seed kregen we de volgende raad , betreffende meeldauw in zonnebloemen. Hij beval het regelmatig gebruik van compost thee aan . Zij doen er proeven mee (Adres bij redactie bekend).

Ook van PanAmerican kwam het bericht dat een bedrijf uit Israël : Genesis Seed , een serie zonnebloemrassen ontwikkeld heeft van geel- tot goudkleurig. Wie heeft er ervaring met zaad van Genesis Seed ? (Gaarne doorgeven aan de redactie)

Om de huidige biologische telers te ondersteunen wordt Henk van de Berg (WLTO-advies) ingeschakeld. Dit in de vorm van bedrijfsbezoeken en het geven van invulling aan themabijeenkomsten. Door het grotere beslag op zijn tijd , dat een aantal

telers op hem ligt in de vorm van bedrijfsbezoeken is de ruimte voor actuele vragen per E-mail of telefoon (06 – 51312207) zeer beperkt.. Met een paar bedrijven heeft Henk al intensief contact gehad. Dit jaar is zijn budget redelijk beperkt . Voor het komend jaar (2005) hopen we nieuwe budgetten aan te boren.

Activiteiten

Jan Janssen, general manager van Floral solutions BV, heeft bij Skal een officieel verzoek ingediend tot wijziging van de Skal norm Skal- R22 om nieuwe producten te mogen gebruiken, die de houdbaarheid van biologische snijbloemen verbeteren.

Door Biologica zijn wij gevraagd om als Biosfeer de introductie van bovengenoemde middelen te ondersteunen.

In de Westpolder bij Anna Paulowna worden biologisch leliebollen geteeld. Het is een proef (onkruidbestrijding, bemesting) in samen werking met de ProeftuinZwaagdijk.

Het gaat om 20.000- 30.000 bollen. Wie wil ze het komend jaar (voorjaar 2005) broeien of een beperkte proefbroei doen ?.

(gaarne contact met de project coördinator).

De proeven worden in 2005 vervolgd.

Bij de provincie Noord-Holland wordt het 'Biosfeer' project ingediend om subsidie te verwerven bij de Deelverordening biologische en duurzame landbouw.

Arjan van der Voort van Florpartners BV zoekt Glastuinders, die biologisch willen gaan produceren. Er is veel vraag naar biologische sierteeltproducten in andere jaargetijden.

Onlangs heeft glastuinder Rob de Wit uit Grootebroek zich aangemeld als lid van Biosfeer.

Wilt u een biologisch boekje tank dan een keer bij Shell of bestel dat via het internet bij Floriënt express. U kunt 20% korting krijgen op Uw eerste biologisch boekje. Dit laatste is bedoeld voor uw verweg kennissen in het land

Redactie :

Leen Janmaat : DLV

Bert van Blokland: Projectcoördinator